

plačujemo. To so žalostne toda rasnične besede!

St. Jakob slov. gor. Naša liberalna narodna stranka postaja bolj in bolj klerikalna. Ustanovila si je posojilnico in zato potrebuje kmetov. Kako pa jih pridobiti? Nas, ki smo zvesti „Stajercu“, se boji; drugi pa so deloma še udani farškim listom. Zato pa se hočejo kar preleviti v farške podrepanke, zraven pa še s pomočjo učiteljev vsužniti v ponižne sluga celjskim gospodim. Imamo mestno šparkaso; tudi pri graški jih je mnogo. Čemu torej posojilnico? Radi bi s tem spodrinili tvoj vpliv, dragi „Stajercu“! Ali — mi s teboj, ti z nami! Naš krčmar edini pri cerkvi se tudi druži z „narodovci“; na drugi strani pa pridele pod župnikovo komando in v družbi z organizmom, ki pa zdaj na sv. Višarjih pokoro dela za ljubkovanje z Julčo, letake za ples na cerkveni zid. V cerkvi se ropota zoper ples, na steni cerkve pa se vabi na ples. Ali se je potem čuditi, da ljudem tako hinavstvo ne dopade? Ker je ta baje protiklerikalna „narodna stranka“ zdaj v zvezi z farovžem, farovž pa v zvezi z njo, se nam ne zdi čudno da se tudi črni listi za posojilnico ogrevajo. Le to je ne navadno, da tudi nas „Stajercu“ pripristaše lovijo, ko bi vendar morali vedeti, da ne maramo komande celjskih advokatov kakor tudi ne farških prvakov; kajti oboji gledajo le ne svoj žep. Drugkrat več! Nekaj imamo tudi povedati o farovski kuharici, ki radovedno po tebi, dragi „Stajercu“, povprašuje... Farani

Iz Brežic. Lepa slavnost se je vršila v Brežki grajščini v nedeljo 1. septembra; Jože Zmace iz Slogoskiga je bil obdarovan z medaljo zaradi zvestobe 50. letne službe pri Brežki grajščini. Gosp. Dr. Leutchner, kakor pravični gospod svojih podložnih ni pozabil, da je treba delo pohvaliti in drugim tudi veselje dati. Tako pride navdušenje do pridnosti in zvestobe. Svečanosti se je vdeležilo do sto oseb, in je bilo dosti temeljitih govorov. Iz daleč sem to opazoval in poslušal in ganilo me je v srcu. Pridno, zvesto delo, to je Tebi čast! je približno na medalji napisano. In res; koliko navdušenja, veselja, potrpežljivosti je stem storjeno, da se ljudstvo spodbja k pridnosti in zvestobi! Naj bode še rečeno: čast bodi Bežiški grajščini, katera na stare dneve časti svoje uslužbenice! Gosp. dr. Leutchner, hoch!!!

Iz Kapel pri Brežicah! Gosp. župnik Karl Preskar; pretečeno nedeljo ste oznanili berjo za Vas in ste rekli: kdor ima kaj, tisti Vam naj da, kdor pa nima nič, od tistega ne prosite. Oh kako lepo vi zafučkate! Seve: kdor ima še le kaj, naj Vam da, za one pa ki že nič nimajo, pa jim prizanesete, kaj ne da? Glejte, gosp. župnik, zatreni smo od suše premislite počim je letos krma, življenje ali hrana več ne raste, otrok, dolga, dovolj! Vi pa še hočete to izfehtati od ubogih ljudi za Vaš že prenapeti žep. Kako bode gledali lačno in na pol golo deco po zimi? Se Vi bi morali po Vaših svetih naukkih gledati od kod se bode pomagalo kmetom v Vaši fari in še dalje! Kakor se nam vidi, da Vaše molitve zoper vsinsko kugo in pa procesije za dež nam še niso nič pomagale; prosili bi Vas, da bi nam vsaj to pustili kar nam Bog ne vzame...

Iz Jurklostra. Dr. Benko-Cvenkanič je napravil pri nas javni ljudski shod. Kot sklicatelj shoda in prvi govornik je nastopil naš Ivane sam, njegov govor in njegovo kretanje v govoru, je napravil na vsacega razsodnega človeka skrajno mučen utis! Zvijal se je na govorniškem odru na vse mogoče načine, ter rezal različne obraze, ter bi po sodbi vsacega razumnika bil naš Ivane bolj pripraven za menežarskega komedijanta, kakor za državnega poslanca. Pač je moglo biti v državnem zboru mnogo smeha med naprednimi poslanci, ako se je dr. Cvenkanič, pri tožbi in govoru na Stajerca, tako obnašal, kakor pri nas v Jurklostru. Kvasil in govoril je dolgo, a ponavljal je vsako stvar desetkrat, in vso njegovo zlobudranje ni bilo drugo, kakor hujkanje in zavijanje zoper napredne stranke in zoper šolo. Zavzemal se je celo za 4 letno solsko oveznost, čes da kmet je dober če ni nič izobražen, saj ga še lahko potem bolj za nos vodim. Mi Vas pa gospodine Ivane vprašamo: ali se ne sramujete, kot akademsko izobraženi človek, da stavite in da ste zavzeti za tako neumne pred-

loge? Si mislite, da Vas bode kmetška neumnost spravila v deželni zbor, kakor Vas je v državni zbor? Pa upamo, da se temeljito motite! Pa saj vemo, da Vi kot vsi drugi možje Vašega kalibra, se zavzemate za neumnost in nazadnjastvo, da bi potem lažje v kalnem ribarili! Končno v svojem govoru je predlagal, naj se osnuje krajni odbor smešne zveze, in je bral nekaj imen za v odbor, katere je gotovo napisal župnik g. Ribnik, kajti v prvi vrsti je bilo predlagano ime Matija Pregrad, in mi se le čudimo zakaj da niste tudi napisali Faniko Pregrad, zakar bi si ji bili gotovo močno prikupili! Kot drugi in zadnji govornik je nastopil neki frakar od zadrugne zveze iz Ljubljave, govoril je nekaj od fufu petja nekaterih ptičev, (zakar si je gotovo sam sebe mislil) ter pozivljaj naj bi se osnovala kakšna zadruga pod dr. Žilindrovim pokroviteljstvom. Pa kakor zagotovo vemo, tudi iz te moke ne bode nič kruha, ker mi hvala Bogu predobro poznamo Ljubljansko zadrugno zvezo pod dr. Žilindrovim vodstvom. Ako se bode osnovala kaka zadruga pri nas, pristopila bode ista k naši domači graški zvezi! Dragi kmetje, prosimo Vas v imenu dobre stvari spametujte, se vendar enkrat in bodite za dobro in napredno stvar, ter ne verjamite takšnim farbarijam, kakor sta jih prodajala zadnjo nedeljo dr. Benko-Cvenkanič in njegov kompanjon. Ali niste opazili Benkoviča, kako se je na stran obrnil in se Vam v pest smejal, ko ste mu za njegove farbarije, na župnikovo povelje klicali živijo! Ali Vam je kaj poročal, da ni za kmeta v državnem zboru storil toliko kakor je črna za nohtom, pač pa je skrbel za se in za svoje sodruga, da jim vlada da za lenobo pasti vsaki dan v treh mesecih dopusta po 10 gl., s kojim denarjem, ko bi se obrnil v kmetasko korist, bi se dalo marsikaj obreaga doseči!

Sicer pa popolnoma velja o našem gizdavem in puhoglavnem Benka-Cvenkaniči tista narodna pesmica, ki se glasi:

Zal gvantič,
Grd fantič,
Domisljavi ptič,
Pa drugega nič!

* * *

Iz Koroškega. (Odprto pa nedolžno pismo na gospoda I. I. na Loki). Ljubi moj prijatelj in pa gospod čez nas vse, bodi tako dober in pa dovoli mi to le pismo na tvojo adresno zapisati. Ako mi pa ne dovoliš, si bom pa koj sam dovolil, ker mi vse sorte sitnosti na srcu ležijo in se jih mislim iznebiti. Veš, tako-le je, ti si ta viši, jaz pa ta nižji, in ta nižjemu se spodobi, da ta višega popraša, ako sam nič ne zna ali pa ne ve. Potrebno je pa tudi, da ta borni, kadar ne more kar bodi, da ta višega poprosi, da mu pomaga. Zato je moja podvržena dolžnost, da se na tebe obrnem; bom že pazil, da te preveč ne dregnem in pa da se ti bom tako predpostavil, kakor pa gmajner predpostavljenemu kaprolu. Tako zdaj pa vkup, ti zgoraj, jaz pa spodaj. Da te ne bom dolgo zadržal, ker imaš zelo majhno časa in v Glinjah pa veliko za opraviti, bom pa koj začel moje reči razpolagati. Najprej te poprašam: ali imaš kaj kakošne časopise pri hiši in ali jih imaš, ali so nemški ali slovenski? In ali imaš slov., so limer njimi „Mir“ in „Stajercu“? Ako bi imel obojne, bi ti še veliko ne zameril, ker vem, da so te „ti zadnji“ in „ti prednji“ na najvišjo stopinjo postavili, tako, da zdaj lahko na vse „te spodnje“ pluvaš ako hočeš. Imaš pa samo „Mir“ in „Stajerca“ nič, potem te pa že zdaj opominjam, da si ga brž zašafas, zato ker boš videl, da bodeš bolj srečen, ako bodeš tudi „Stajerca“ bral. No ali pa rajtaš, da so 3 K veliki denar, tedaj ti ga bodem pa jaz posodil, posebno pa takrat, kadar bode iz našega kraja ali pa od tebe samega noter stalo. Zdaj sem ti pa že preveč napisal, bodem pa koj končal. To sem še veselo in bescoriznaš in govoril. Ljubi prijatelj, le ostanj budi in ne pusti se od „mimistrantov“, za nos vlačiti, potem te bodemo še mi radi imeli in v prihodni „vojski“ makar za „hautmana“ izvolili. Pa brez zamere, saj razumeš moj špas. Prosim da mi ustrežeš moji in naši volji. Na svidenje! V vojaški uti na Glinj-

skih travnikah, na dan zadoljskega blagoslavljenja 1907.

Izpod Zadoljskega klanca. „Pravijo, da je novi župan neumnež, ker je na Loki doma.“ Tako piše tratinški „divjak“ v praviških captingah in trdi, da so te žaljive besede naprednjaki izustili, akoravno dobro ve, da se je tako izrazil le oni prvaški „longinus“, ki polnoba božjo besedo ob nedeljah z debelimi ušesi pred svojo hišo. Kar se je godilo ob času Metuzala, to ne velja zdaj več za Loko!... Nam se le čudno zdi, zakaj da ostudno „prvaško glasilo“, ki ima na Trati „izurjenega zgodovinarja“, ne piše od tistih norcev, katere je baje neka prvaška boginja tisoč let pozneje v Glinjah pocetljala in na Trati pa, ker se ji je zlati parč potrl, zadnja dva para tam „ščidala“, kjer stojita zdaj „Stingelcova fištrna“ in „Joštor tuluskum“... Mi sicer ne moremo jamčiti za resničnost te pravljice, ker nismo zraven bili, odločno pa protestiramo proti prvaški predznosti, ki sumniči, da so Ločani in naš župan neumneži...

Novice.

Naš „Stajercu“ koledar bode čisto nealjevo izšel. Na razna vprašanja opominimo, da je že v delu in da bode boljši ter obsežnejši nego vsi drugi koledarji. Cena koledarju bode tako nizka, da jo bode zmogel plačati tudi najrevnejši viničar ali delavec. Dobili smo že zelo veliko naročil; kdor bo gotovo koledar dobiti, naj se takoj naroči, da bi potem iztisov ne zmanjkalo. V našem koledarju bodo zastopani s temeljitimi članki najboljši gospodarji iz Stajerskega in Koroškega. Vsebinska bode obsegala toliko koristnega, da bode vsakdo zadovoljen, kdor si nabavi to knjigo. Ne pustite se tedaj zapeljati, da bi kupili klerikalne koledarje, ki izhajajo že zdaj, ki pa niso piškavega oreha vredni. Počakajte in kupujte potem vsi naš napredni, kmetški koledar.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Napredna zmaga. V brežiškem okraju so zmagali pri volitvah v pridobninsko komisijo naprednjaki. Benkovičevi petolizci so žalostno pogoreli. — Istotako so zmagali naprednjaki pri volitvah v pridobninsko komisijo v Ptuj. Dr. Gregorec, ki je bil doslej čisto fejt fant, se je pričel zdaj s prvaško politiko pečati. Misli, da dela „za narod“, pa dela le za farško malho, kajti prvaštvo v Ptuj je vendar škandalozno klerikalno. No, mi se nič ne jezimo čez dr. Gregoreca. Dokler se mož ni pečal s politiko, se vsaj — blamiral ni. Zvesti tovariši, odnosno eksekutivni organ je bil dr. Gregorec znani ptujski krojač Wesiak. Mož je letal pri obrtnikih okrog, da so se za njim kar iskre delale in je pobiral pooblastila. Pri temu pa je trdil neresnico, da je odposlan od „Gewerbevereina“ in je tudi razne volilne nepravilnosti uganjal, za katero se bode imel baje tudi pred sodnijo zagovarjati. Mi poznamo krojača Wesiaka že od državnoborskih volitev sem, ko je igral v Dražencih agitatorja za prijatelja dobre kapljice klerikalca Kremserja. Zdaj je Wesiak „vodja“ prvaške politike. Hmh, bojimo se tega ravno ne, ali odprte oči bodedo imeli, pane Wesiak! Sicer pa čestitamo gg. Wesiaku in dr. Gregorecu za njuno blamažo, kajti kljub vsem volilnem manevrom so naprednjaki na celi črti zmagali.

Premiranja goveje živine v Ptuj se je izvršilo v torek, 10. t. m. na mestnem živinskem sejmišču. Prignalo se je 300 komadov pincvarkske in marijadvorske govedi, vsekozi krasna živina. Veselje je bilo pogledati lepo zival, ki je dokaz, da se razvija v ptujskem okraju živinoreja lepo naprej. Zanimivo je bilo videti dva bika štajerske šparkase, ki sta bila sedlana kot konji in sta tako krotka, da se jih lahko jaha. Bikov je bilo 47 premiranih s skupno svoto 1020 K državnih in deželnih premij, nadalje 20 K privatne premije ptujске grajščine in 20 K privatne premije g. župana Orniga. Načelnik g. Ornig je daroval tudi na svojo bika odpado premijo v znesku 80 K za kmetake živinorejce; 20 K se je takoj porabilo, 60 K pa se je naložilo do prihodnjega premiranja. Krav je bilo 27 premiranih i. s. z 510 K državnih in deželnih in

8 K okrajnih premij. Poleg tega je bilo obdanih 8 krav s srebrno državno medaljo. 7 letice je bilo premiranih z 70 K okrajne premije. Prvo premijo pri bikih je dobil 2 letni bik mestnice Josefa Sima na Bregu pri Ptuj, pri čemur je dobila 1. premijo graščina Lichteuegg pri Ptuj in pri teleticah Franc Janžekovič iz Št. Morav. Premiranje se je izvršilo na občno zasednjo. Vsa hvala vrlenu okrajnemu zastopu za pridno svoje delo, vsa hvala pa tudi g. namestniku Ormigu!

Ogledovanje živine na Laškem. Dne 2./9. je vršilo ogledovanje živine na Laškem, pri kateri priliki se je zopet živo pokazalo kaj za gospodarsko delo in velike žrtve okrajnega zastopa za en sad obroditi. Izvrstne bike, ki so vredne krave in pravilno izgojene telice, se v nepričakovano velikem številu na ogled predstavile. Komisija za premiranje je imela pri tem določiti premij prav težko nalogo, in po kateri je mogla ena krava drugi po izreku „kakovostja“ prednost prepustiti, dokler so bili strokovnjaki edini. V zadnjem hipu je okrajni premijski sveto znatno zvišal da se soogle tudi izvanredno lepe breje telice do premirati. Med mlado živino so se vidile lepe telčke in izvrstni bikci popolno čistotni mropolci. Na te bikce kojih je v okraju enaj na prodaj bi opozoril posebno okraje mropoljsko pasmo, ker so ti že aklimatisirani in tudi ceneji nego gornještajski. Dostik pride iz Gornjega Štajera slabši bik v naše nego bi se za ceneji denar lahko v do kupil. Iztina da kupi sekonska grajščina nekake škofa že več let po cel vagon mladih v Laškem okraju, je najboljši dokaz za kakovost in dobroto teh bikov. Končno še o ogledovanju lepih svinj angleške in kake plemenite pasmi. Čestitamo okrajnemu zastopu ktem izvrstnem uspehu G. podpredsednika nadučitelj v pokoju Valentiniču pa gre za hvala za njegovo neumorno delo. — Bog daj še mnogo let!

Letni in živinski sejmi na Štajerskem*). 16. sept.: Dobova*, okr. Brežice; Stole*, okr. Brežice; Arnfels (drobnica); St. Veit pri Ptuj* (sejm za drobnico), okr. Lipnica; Ptuj*, okr. Celje; Braslovče*, okr. Vransko; Laško*, okr. Laško; Söchan*, okr. Fürstenfeld; Sv. Ivan v Spodnjem Dravogradu*, okr. Slovenji Gradec; Sv. Stefan*, okr. Ljubno; Mihalj*, okr. Ljubno; Wald*, okr. Mauntern; Hahnhintermühlen*, okr. Murau; Weiz*, Dne 17. sept.: St. Jakob*, okr. Bruck; Fürstenfeld (sejm); Ljutomer*, St. Peter a. K., Oberwölz*, Ormož (sejm); Kapele*, Brežice. Dne 18. sept.: Bruck*, Ptuj (sejm); goredom in svinjski sejm; Nadole (sejm); Kozje. Dne 19. sept.: Oblarn*, okr. Ptuj; Breg pri Ptuj (sejm); Gradec*. Dne 20. sept.: Liezen (konjski sejm za noriško); Poljskava*, okr. Slov. Bistrica. Dne 21. sept.: Kirchdorf*, okr. Bruck; Kindberg*, Ptuj*, okr. Fürstenfeld; Deutsch-Feistritz; Ptuj*, okr. Voitsberg; Weisskirchen*, okr. Ptuj; Mala Nedelja*, okr. Ljutomer; Fram*, Maribor*, Murau*, Ormož*, Podsreda*, Kozje; Anger*, okr. Birkfeld; Nemške Luče*, Arnfels; St. Georgen a. d. Stiefing*, okr. Ptuj; Turnau*, okr. Alfenz; Laško*, Brežice (sejm); Hartberg am Lebing*, okr. Hartberg. Dne 23. sept.: Gr. St. Florian*, okr. Deutsch-Wagram; Langenang*, okr. Rotenbach; Sv. Trojica*, okr. Sv. Lenart v Slov. gor. Dne 24. sept.: Mariazell*, Mürzzuschlag*, Feldbach* (tudi konjski sejm); Fürstenfeld (hmelnjski sejm); Modriach*, okr. Voitsberg; Trobach*, Slov. Bistrica*, Oberwölz*, Ormož (sejm); Sv. Martin*, okr. Slovenj Gradec; Ptuj*, okr. Ptuj; Arnovž*, okr. Lipnica. * Zujšma čujemo, da se je ljubi naš prižupnik Šebator Tona zopet vrnil. Ker so hudo mušni žnjevski vrabci vedno tako nevarni v naša čivka, postal je Tona bolezen se je šel zdraviti v Toplice na Kranjsko. Zadnje nedeljo se je na veselje svojih faranov vrnil. Pri volčji jami pričakovala ga je prika družba, na čelu seveda industrijskega gospa Rošker. Svakove brke so od

veselja trepetale, gospa Rošker pa je bila navdušena kakor Mohamed, kadar ga je angel Gabriel obiskal. Seveda, kako bi tudi ne bila vesela, ko se je vendar vrnil njeni — dobro srčni fajmošterji. V sv. Lenartu dr. p. Farški listil poročajo, da je vložil občinski urad v sv. Lenartu na dravskem polju na finančno ministerstvo pritožbo, v kateri se zahteva neke pravaške neumnosti, katerim pravijo „ednakopravnost“. Pritožba je naperjena proti davčni oblasti v Ptuj in seveda je neizogibni kaplan Korošek dala te neumnosti... O ti modrijani, podobni ste tistim Ribničanom, ki so s kanopi proti megli streljali. Sicer pa je čudno, da se modri občinski urad ni obrnil na hofrata Ploja, temveč na kaplana Koroška. Kaj ima ta naduti farški petelin opraviti v ptujskem okraju, ko ga tu vendar nobena duša ne mara? Nadalje vprašamo: ali so občinarji s tem korakom zadovoljni? Mi vemo, da je veliko Lovrenčanov, ki ne marajo za gonjo proti Nemcem, ker vedo dobro, da je potrebno dobro razmerje z Nemci. Ali je lovrenški občinski zastop to sklenil? Ali se ne godi tukaj zopet švindel, kakor smo ga že v raznih krajih doživeli? Prepričali se bomo natančneje o celi zadevi in povedali potem par resnic!

Pokopališče na Muti je v grozno zanemarjenem stanju. Ne vemo, ali ima župnik toliko opravila, da se ne more brigati za svojo tozadevno dolžnost, ali pa je tako len, da tega noče storiti. Pri treh pogrebiših se je letos truga z mrličom že nesrečno v jamo zvrnila. To postane lahko mrliška oskrumba! Poleg tega so grobovi le 60 cm globoki. Opozarjamo oblast na to počenjanje, kajti ljudstvo bi vsaj svoje mrliče rado pošteno pokopavalo, ko že v življenju družega nimajo, nego beračenje za farško torbo.

Ramzes II. iz sv. Lenarta v Slov. Gor. je stal te dni pred sodiščem. Poročali smo svoj čas o junaških činih tega za prvaštvo tako vnetega gospodiča. Ramzes II. se zove po imenu Mirko Maršec in je bil nazadnje pisar pri sv. lenartski sodnji. Kolikokrat smo morali tega pobalina za nšesa prijeti, kolikokrat smo ga okračili in kolikokrat so ga branili prvaški listi, češ Ramzes je najpoštenjši človek na božjem svetu. No, zdaj se vidi ta „poštenost“, ta pravcata prvaško-farška „poštenost“. Kot pisar pri sodnji je ta Mirko namreč goljufal na vse pretega; tako mu potem ni denarja zmanjkalo za obisk prvaških vesel. Goljufal je s tem, da je na akte stare koleke prilepil, nove pa zaračunal; pomeveril je skupaj najmanj 71 K. Zato se je imel Ramzes II. pred sodiščem zagovarjati in je bil obsojen na 4 mesece ječe. Prvaški v sv. Lenartu jokajo po Ramzeu, — mi pa pravimo: vzgojite mladino bolje in prvaških tatvin ne bode toliko!

Se ena prvaška tatvina. Žalostno je to, ali — poročati moramo še o eni prvaški tatvini. V Mariboru se je med zagrizenimi prvaški posebno odlikoval trgovski pomočnik Anton Bašl, ki je bil do zadnjega časa uslužben pri firmi „zum Amerikaner“. Pri zadnjih državnoborskih volitvah je grozno agitiral proti g. Wastianu in je trgal plakate raz sten. Ali ne samo veliki politik, temveč še večji dat je bil ta prvaški zagriženec. Zapeljal je nekega mlajšega tovariša in ukradel z njim veliko blaga. Mlajšega tovariša so takrat vjeli in obsodili. Bašl pa je bil poznati v Svico. No, na Švicarskem ne marajo prvaških tatov in zato so takšne oblasti dolgotreže izročili avstrijski sodnji. Te dni je bil obsojen v Mariboru na 3 mesece težke ječe. Prvaški, klerikalni listi, — povejte to dogodbico svojim vernim čitateljem!

Zgornja Radgona — trg. Cesar je dvignil obščino Zg. Radgono za trg. S tem se je ustreglo stari želji tamošnjega prebivalstva in vse hinavsko zahrbtno delovanje hofrata Ploja ni nič pomagalo. Imenovanje Zg. Radgone za trg je velevažno.

Od romarskih shodov. 19 letni posestnikov sin od št. Pavla v Savinjski dolini se je opijanal na romarskem shodu v Petrovčah. V pijanosti je obležal na progi in večerni vlak je nesrečno povozil, odtrgalo mu je eno roko in eno nogo in bode težko okrevat. „Bijbos“, kaj praviš k temi posledicami romarskih obhodov?

Župana ni doma. Preteklo nedeljo je napadlo med božjo službo v Sv. Jurju Slo. Gor.

okoli 30 fantalinov gostilno g. Krainza, razbili okna in vrata in napravili veliko škodo. Krmar se je moral skriti v klet. Kakor znano, je v sv. Jurju klerikalni poslanec Rošker doma in je tam tudi župan. Namesto da bi se ta politični revež brigal za svoje županske dolžnosti, lazi okoli in poljubuje kaplano roko. Tudi dotično nedeljo ni bil doma, temveč v sv. Lenartu. Rošker, brigaj se za svojo župansko dolžnost, ali pa odstopi od županskega posla!

Za nemško šolo. Nemški „Schulverein“ je sklenil ustanovitev nemške šole in otroškega vrteca v Hrastniku, nadalje zvišanje podpore za nemško šolo v Pragerskem in nastavljenju učitelja za nemško šolo v Velenju. Le naprej!

Porotno sodišče v Mariboru pride 16. t. m. svoje zasedanje. Do razprave pridejo sledeči slučaj: 16. t. m.: Peter Šauprl (uboj); 17. t. m.: Franc Leskovar, odgovorni urednik „Gospodarja“ (žaljenje časti); 18. t. m.: Franc Bugles (uboj); Ida Wutschina (tatvina).

Dezertiral je pri vajah na Koroškem infanterist bosnjaškega pešpolka št. 2 Mehmed Cerich. 9. t. m. ga je opazil mestni stražnik Jak. Skolz v Slov. Bistrici in ga aretiral. Hotel jo je na Bozno popihati.

Tat. L. 1883 rojeni in v Formin pri Ptuj pristojni vrtnar Lenart Petek je pomeveril na gradu „Steinhof“ pri Radgoni več denarja ter pobegnil. Doslej tička še niso vjeli.

Utonil je preteklo nedeljo v Varaždin pristojni slikarski pomočnik Mikolec. Kopal se je v Dravi na Ptuj; enkrat je reko preplaval, drugič pa utonil.

Ukradel je l. 1884 rojeni slikar Jos. Termšek iz Leitersperga v minoritskem kloštru v Ptuj več predmetov in jo potem popihal. Fanta še niso vjeli.

Tatinska brata. Mizar Maks Čeh iz sv. Urbana pri Ptuj je osleparil neko žensko na Dunaju za 1400 K denarja in jo je popihal s svojim bratom „na razjo“. V Mariboru so policaji ta dva čedna brata prijeli.

Umorila sta posestnika Martin Korošek in Matija Ribič iz okolice Ponikve posestnika Antona Laha. Vzrok je bil ta, da sta v neki pravdi proti Lahu propadla.

Požar. 3. t. m. so se igrali otroci v Sv. Trojici v Slov. Gor. z užgalici. Vnel se je ogenj in vplepelil gospodarstva poslopja ter hišo posestnika Drauko. Posestnika ni bilo doma in vsaka pomoč je bila izključena. Pazite na otroke!

Povozil je s kamenjen obleženi rudniški „hunt“ rudarja Grčarja v Stora. Mož je težko ranjen.

Iz Koroškega.

Cesar in — mi. Sivolasi avstrijski vladar Franc Jožef I. si je ogledal zadnje dni prekrasne pokrajine Koroške. Ko so ga odličniki v Celovcu sprejeli, izustil je cesar sledeče besede: „Želim iz srca, da bi pričeti kulturni in gospodarski napredki deželi trajno blagostanje donesli. Naj bi mirno skupno delovanje vseh prebivalcev te dežele, za katere hočem vedno skrbeti, doneslo srečno bodočnost“. — Tako torej! Cesar želi, da bi vsi prebivalci Koroške, Nemci kakor Slovenci, skupno delali in da bi jih ne ločilo nobeno sovraštvo, kajti le tako skupno delo bode prineslo deželi srečno bodočnost. Plemenite, resnične so te besede vladarjeve! Ali jih nismo tudi mi vedno naglašali? Ali nismo tudi mi vedno nasprotovali gonji, ki hujska slovenske Korošce proti nemškim? Ali nismo vedno trdili, da so kranjski hujskači največja nesreča za Koroško? Res, sam cesar je v teh svojih besedah priznal, da imamo prav in da je naše delo za mir in ljubezen koristno ter potrebno. In kakor je cesar s svojimi plemenitimi besedami to priznal, tako je obenem obsodil divjo gonjo prvaških klerikalcev. V srce je zadela cesarjeva beseda prvaštvo! Korošci, — ali ste razumeli ta cesarjevi opomin?

Cesar in prvaški hujskači. Gospodje Grafenauer, Brejc, Podgorc e tutti quanti so hoteli porabiti cesarjev obisk v svoje črne namene. Hotelo so pokazati svojo divjo strast in demonstrirati. Tako je hotel priti posl. Grafenauer z nekaterimi ovčicami do cesarja, da bi se menda tudi tam resnico o razmerah na Koroškem pačilo. Ali cesar ni hotel Grafenauerja spre-

* Sejmi brez zvezdic so letni in kranjski sejmi; sejmi z zvezdic (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicami (**) pomenijo letni in živinski sejmi.

jeti. Cesar pač dobro ve, kaj pomeni „patriotizem“ tistih ljudi, ki se valjajo v prahu pred vsako uniformo, za hrbtno pa delujejo za „veslovanstvo“ in za razbijanje avstrijskega cesarstva. Da bi ti ljudje tudi v Celovcu kolikor mogoče zmešnjave delali, napadel je „Š-Mir“ malo pred cesarjevim prihodom celovskega župana na falotski način. Ali tudi to jim je spodletelo, kajti danes se nikdo več ne briga za čedkarijo te ljubljanske cunje. In svojih poslopih so hoteli razobesiti svoje prvaške zastave, ali oblašt jim je to preprečevala, da bi se slavnost ne motilo. Na kolodvor je prišel Grafenauer s svojimi župani, da bi se tam „živio“ vpilo in s tem zmešnjavo delalo. Ali slovenski župani se niso pokorili Grafenauerjevi komandi in so raje z drugim ljudstvom klicali „Hoch“. Tako so se vsi načrti prvaških hujšakačev izjalovili in — blamaža je vedno večja!

Cesarski darovi. Ob svojem posetu v Celovcu je podaril avstrijski cesar sledeče avote iz svojega osebnega premoženja: Za Elizabetno društvo K 300, za evangelsko žensko društvo 300 K, za požarno brambo 500 K, za zavod za malo deco 350 K, za katoliško društvo pomočnikov K 300, za zavetišče dečkov 300 K, za društvo vojakov 300 K, za veteransko društvo 300 K, za društvo za podporo učiteljskih vdov in sirot 350 K, za dekliško zavetišče 350 K, za društvo sv. Filipa 300 K, za društvo sv. Vincenca 300 K, za društvo za podporo idijotov 400 K, za otroški vrtec 200 K, za otroško varstvo 400 K, za ljudske kuhinje 300 K, za gorke sobe 200 K, za delavsko bolniško blagajno 400 K, za trgovsko boln. blagajno 300 K, za dijaško 200 K, za pohajljence 300 K, za celovške ubožce 5000 K, za ubožce v celovski okolici K 2000. — Vse skupaj je daroval cesar torej 14.300 kron.

Napredek prvakov v Rožni dolini. Piše se nam: „Minuli so temni časi in v človeštvu se jasni!... Kakošni tokarji smo bili nekdanj, zdaj pa, ko smo se poprijeli prvaštva, zdaj nam je postala glavca modrejša in naše rahločutno srce bije človekoljubnejše!... Včasih smo osteli sosedo kot divjake, trape, pijance, tatove, goljufe, ravberje i. t. d. Odkar pa nas tuji prvaški dohtarji in vencilnovi kaplani k „miroljubnemu“ prvaštvu napeljujejo, je postalo vse drugače. Zdaj je „mir“ med Rožani, zdaj radujemo v pravi „krščanski“ ljubezni!... Zmerjanja, pretepanja, toževanja in zaničevanja je konec. Naši dohtarski voditelji so postali sami prav „pobožni“ kristjani. Pred Najsvetejšemu se odkrijejo spodobno trikrat za enkrat in kaplančki pa kar celi dan v cerkvah tičijo in neprenehoma rožne vence za naš dušni in telesni blagor zastojajo molijo. Kdo še potem more trditi, da ne bomo srečni? Ja nekdanji „Mir“ je pred nekaj leti omolknil in ni čutili o njem ne sluha ne duha. Za volitve se nobeden ne briga, najmanj pa prvaški dohtarji, farji in vse tekmuje v „krščanski“ ljubezni na polju naprednega gospodarstva. Zagrižena politika pa spi tam nekje za Babo ali pa za Košto!!!... Tako in enako je pridigal neki črnosuknež onim privezanim kimovcem, ki ne vedo, v čem se loči noč od dneva. Mi vsi Rožani, ki se nikdar ne udamo togotnemu prvaštvu in zapeljivemu klerikalstvu, mi pa dobro vemo, da je navedeni govornik očitno lagal, ter da se godi v zdajnem času le narobe. Mi smo prepričani, da so in ostanejo prvaki in politični klerikalci najhujši nasprotniki duševnega in gospodarskega napredka in da obstoji njihna krščanska ljubezen le iz hinavske surovosti, katero nam od leta do leta v obilnejši meri osebno in v njihovih papirnatih „cunjah“ brezvestno namizujejo... Vsi vrli Rožani, ki še imamo um in srce, obrnimo se proč od prvaške in klerikalne gnusobe in stojmo trdno kot skala v prijateljstvu z sosednimi Nemci in delajmo na temelju nemške kulture za nas in za naše potomce, ker tako in le tako bodo Rožani lahko vsikdar iz globočine domovske ljubezni zamogli vsklikniti:

Rožna dolina — lepa dolina — naša ljuba domovina!

Iz Vajdiš. Iz Koroškega nam piše šaljivi prijatelj te-le vrstice: Ljubi „Štajerci“! Predzmem se tudi jaz tebi nekaj vrstic napisati. Hodil sem pred kratkim časom v Glinjah, kjer sem

novi cementni rov zagledal. Vprašam blizostojčega „kratkoklojarja“: Čemu se je zidala dolga drinaža skozi vas? Ta malo pomisli, se nasmeji in mi približno takole odgovori: „Ali ne veš, kakšna nesreča je Glinjane doletela? „Purgamajstrov žesl“ je na Loko „zbandrov“ Glinjski častihlepneži pa so po njemu tako močno žalovali, da so scurkoma „rujave“ solze po ulicah prelivali. V teku 8 dneh je menda nastala nevarna povodenj od samih solz. Bil je tedaj predor pod vasno ulico zelo potreben in zdaj tebejo redno vse prvaške solze skoz to luknjo.“... Glej šaljivega tička, si mislim sam pri sebi in odidem.

Zastrupljenje. Kmet Sieber v Oberdöbitzen je opazil večkrat v svoji kavi nekaj umazanega. kar se je pri zdravniški preiskavi izkazalo kot arzenik. Na vsak način se je poskusilo Stieberja zastrupiti. Ali kdo in zakaj, to vse se še ne ve.

Ubil se je 18 letni sin dunajskega profesorja dr. Richla, ko je hodil pri Millstattu po gorovju.

Znorel je med cesarskimi manevri neki vojak 2. deželnobrambenega pešpolka. Reveža so odpeljali v Linc. Bil je rezervist in je oče večih otrok.

Samomor. V Rožu se je ustrelil 21 letni delavec Jos. Ibovnik; ranil se je smrtonosno. **Vlomili so tatovi v okolici Roža pri g. Fanturju in pri trgovcu Antonitschu.** Posrečilo se jim ni, da bi več nakradli.

Po svetu.

Red Star Linie. Poštni parnik „Kronland“ je dospel 2. septembra v dobrem stanu v New-York.

Grozni umor. V Benetkah je bil te dni grof Komorolski ustreljen. Komorolski je imel ljubavno razmerje z grofico Tarnovska. Le-ta pa je imela še dva čestilca, Prilukova in Raumova. Nahujškala je ta dva, da sta iz ljubosumnosti umorila Komorolskega.

Politični umori. V Lodzu na Ruskem so ustrelili pristasi nazadnjaških „črnih stotin“ na enem dnevu 11 oseb, med njimi 4 žensk. Carbatjuška, to so stebri tvojega krvavega trona...

Izdatna tatvina. Ravnatelj nizozemske banke v Arnheimu je poveril 5 milijonov markov in jo pobil v boljše kraje.

Žaloigra. V okolici Nizze je ustrelil trgovec Westfal svojo ženo, svojo 4 letno slepo hčerko in sam sebe.

Rudarska smrt. V St. Antonius v Tekasuu (Amerika) se je pripetila rudarska nesreča. 27 rudarjev je bilo takoj mrtvih. 13 težko ranjenih. Nastal je ogenj in čez 200 mož je v jami zaprtih, brez da bi jih mogli rešiti.

Gospodarske.

Vinogradnikova stelja. Če si previden vinorejec sadi nov vinograd, potem lahko navadno tako uredi, da porabi za ta nov nasad samo najboljšo lego; manj primerno zemljo pa prepušči za sadjerejo in pridelovanje krme, da potem ne trpi pomanjkanja krme pri hiši. Vse drugačne skrbi pa dela vinorejcu stelja. Ono malo slame, kar je pridelal v svojem gospodarstvu, mu služi za pokrivanje strehe in pa za krmo živini. Ker se v vinorodnih krajih pridelovanje žitnih vrst zaradi velikih delavskih plač navadno več ne izplača, ga še tem manj moremo priporočati za priskrbovanje slame. Če tudi je to gospodarsko popolnoma nepravilno, vendar je vinorejec prisiljen, da rabi za nastiljanje lesno steljo. Srečen je danes tisti vinorejec, ki še ima kak primeren večji gozd, v katerem najde potrebno listje za steljo. Večina vinogradnikov pa navadno nima nobenega gozda ali pa ima samo kako za grabljenje stelje neprimerno mlado goščo. Uprave velikih posestev, posebno grajščinskih, imajo na jesen večkrat popolnoma v svojih rokah usodo vinorejca, posebno kar se stelje tiče. One odločajo navadno na jesen o tem, ali bo vinogradnikova živina po zimi ležala na stelji ali pa na golih tleh. Navadno je vsak manjši vinorejec prisiljen iskati si steljo v grajščinskih gozdovih. Če je licitacija pozno nastavljena, še kupcu večkrat niti ni mogoče, spraviti kupljeno steljo pravočasno domu. Če je listje suho, zadostuje še ne premočen veter, ki ga lahko razmeti in raznese na vse kraje. Ker so

jesenski dnevi kratki, ker primanjkuje delavcev, ker so ceste po gozdih slabe in ker se mora kupec vedno bati, da se bo v jeseni vreme hitro obrnilo na slabo, pač lahko razumemo, da je spravljanje stelje za marikoga zelo neprijetno in precej drago. V nekaterih, posebno v vinorodnih krajih, stane voz stelje celo večkrat 10 K in še za ta denar se je nemore zadosti dobiti. Ker so v vinorejskih krajih žage zelo redke, ne morejo vinorejci rabiti žaganja za steljo. To pomanjkanje pa je na dve strani škodljivo. Uboga živina, ki mora vsled pomanjkanja stelje ležati cele mesece na mokrih tleh in v lastnem blatu, se pri tem gotovo ne počuti dobro in se ne zre, če tudi jo primerno krmimo. Gnoj pa se ne more, ker ni stelje, porabiti in primerno hraniti, tako da imamo tudi pri tem škodo. Zato mora vsak previden vinorejec gledati, da si preskrbi kako drugo steljo. Marsikdo priporoča za steljo suho prst, pesek; stvar se sicer zdi precej praktična, a če si jo natančneje ogledamo in posebe še v praksi postane zelo nepravilna. Naši hlevi, posebno stari, so navadno zelo mokri; prst postane počasni prava žojdra, tako da ne moremo več živine prav os ažit. Vendar pa je prst za steljo, če je ne dajemo preveč pogosto, še vedno boljše kot čisto nič. Pač pa moramo pomisliti, da je prevažanje takega prstnega gnoja posebno težavno, ker je tak gnoj zelo težek. Mati narava nam je sicer dala izvrstno steljo — šoto; kakor je znano, popije 1 kg suhe šote 12 l vode. Torej se skalnica posebno hitro izrabljuje in dušik, ki se v hlevi napravi, se popolnoma ohrani za gospodarstvo. Zakaj torej ne rabimo v večjem obsegu šote, ki bi bila vendar najboljša stelja. V prvi vrsti bi bilo potrebno, da bi poskrbelo c. kr. poljedelsko ministrstvo, ki se peča mnogo za hlevi, da to, da bi kmetje lahko šoto dobivali ceneje za steljo. Na drugi strani bi se moralo skrbeti za to, da se nastavi maksimalna vsebina mokrote, kakor je to navadno pri slabšem premogu. Dokler se to ne zgodi, mora vsak kupiti tudi mokro šoto in ne sme nič reči zato, kaj veljemo lahko po milosti trgovca dobi tako šoto za par kronic ceneje. In kar je dosegla industrija pri premogu, to se mora tudi posrečiti gospodarstvu, ki rabi šoto v ravno taki meri ko premog industrija. Tretjič pa se moramo skupno obrniti na c. kr. železniško ministrstvo, da poskrbi za to, da se bodo na vseh državnih in zasebnih železnicah znižale vozne cene za reči, ki jih rabijo kmetovalci v velikih množinah, n. pr.: šotna stelja, umetna gnojila, sadra, drenažne cevi, modra galica, vinogradno kolje i. t. d. Vagon šotne stelje stane od postaje Škofelca na Kranjskem 200 K, vozni in drugi stroški do Podplate 90 K, toraj podražja vozšina šoto za 45 odstotkov; če kupimo sadro za gnojenje, jo podražja vozšina celo za 50 odstotkov. Ker je ekscelenca gospod železniški minister sam iz Štajerske doma, mu je naš gospodarski položaj in boj gotovo dobro znan, zato bo gotovo zastavil vse svoje moči, da bo aktualni izpolniti našo prošnjo. Prihodnji občni zbor štajerske kmetijske družbe daje vsem kmetijskim podružnicam ugodno priliko, da se pečajo tudi s to zadevo. Mi pa upamo, da se bo visokemu osrednjemu odboru posrečilo izpolniti tukaj izražene želje štajerske kmetijske družbe in njenih članov. V Podplatu, januarja 1907.

And. Drogenig, kmet.
Mraz je najboljši orač. Nobene njive ne sme kmet pustiti čez zimo nezorane in plinj mora biti vedno zadnje orodje, s katerim naj gre kmet pred zimo z njive. Posebno v težkih tleh, ki jih lahko spomladi še le pozno orjemo, moramo gledati na to, da spravimo zemljo še pred zimo, da lahko potem spomladi prej sejemo. Potrebno je namreč, da se zemlja čez zimo zrahlja. Če tudi imamo pri oranju velike grude, in če tudi se vprežna živina zelo pot — zima razžene grude in jih zdrobi tako na drobno, da jih niti najboljša brana ne bi mogla tako. V spomladi pa je delo zelo prijetno; če le malo povlačimo, se zemlja hitro posuši in seme pride v zemljo, še predno je iz nje izginila zimska mokrota, ki je za peganjanje tako potrebna. Kako globoko moramo v jeseni orati, to je odvisno od zemlje. Plitvo zemljo, posebno ono, ki ima pod seboj glen ali lapor, moramo vedno predvidno orati in paziti na to, kako daleč